

Innholdsfortegnelse

Resolusjon 1: Bedre lokalsamfunn med Høyre	2
Resolusjon 2: Grunnrenteskatt på havbruk	12
Resolusjon 3: Utenrikspolitikk i en urolig verden	14
Resolusjon 4: Pådriver for sirkulærøkonomi i klesbransjen	15

Resolusjon 1: Bedre lokalsamfunn med Høyre

1 *Fra Høyres sentralstyre*

2 **Innledning**

3 Norske fylker og kommuner står overfor en rekke utfordringer i tiden som kommer, men samtidig store
4 muligheter til å skape vekst, konkurransekraft, gode velferdstilbud og bedre lokalsamfunn.

5 Handlingsrommet i økonomien blir mindre, noe som fører til reduksjon i frie inntekter, og strammere
6 budsjetter. For å fortsatt kunne levere gode kommunale tjenester må det arbeides med å forbedre og
7 effektivisere tjenestene, og øke inntektsgrunnlaget gjennom en aktiv næringspolitikk.

8 Høyre mener at generalistkommunesystemet er et godt utgangspunkt for utvikling av kommunesektoren.
9 Det betyr at alle kommunene har de samme oppgavene uavhengig av størrelsen på, og antall innbyggere i
10 kommunen. Det bringer samtidig med seg noen utfordringer da det er store forskjeller mellom kommunene.
11 For å gjennomføre dette er det viktig å videreføre kommunereformen for å få større og mer robuste
12 kommuner med tilgang på god fagkompetanse.

13 Høyre mener på et prinsipielt grunnlag at fylkeskommunen må legges ned og at det holder med to
14 forvaltningsnivåer i Norge: stat og kommune.

15 Fylkene og kommunene må de kommende årene håndtere det grønne skiftet, utdanne og tiltrekke seg
16 kompetanse og arbeidskraft, og utvikle et aldersvennlig og inkluderende samfunn. Dette krever løsninger
17 som setter menneskene først og gir alle like muligheter til å lykkes.

18 I årene fremover vil det bli sterkt press på velferdstjenestene i kommunene. En aldrende befolkning og
19 færre unge i yrkesaktiv alder vil gi noen særlige utfordringer. Da er det viktig at vi lar alle gode krefter få
20 bidra til det beste for innbyggerne.

21 Oppgaver løses best av de som kjenner de lokale forholdene og som påvirkes mest av beslutningene som
22 tas. For at innbyggere over hele landet skal få tilgang på gode tjenester, må alle kommuner være i stand til
23 å levere tilpassede tjenester av god kvalitet. Da må kommunene oppleve et stort lokalt handlingsrom og
24 tydelig myndighet til å ta valg sammen med, og på vegne av sine innbyggere.

25 Mange sliter med å komme inn på boligmarkedet. Boligpriser, renter og bokostnader øker. Det bygges ikke
26 nok i flere byer og vekstområder, samtidig som strengt regelverk, rigide reguleringer og mangel på
27 tilgjengelig areal for å bygge boliger gjør at det tar lang tid å bygge, og prisen blir høyere.
28 Kommunesektoren sitter på mange av de viktigste virkemidlene for å løse utfordringene og øke
29 regulerings- og byggetempoet.

30 Et av de største skillene i samfunnet går mellom de som har, og ikke har jobb. Gjennom en god
31 utdannings- og kompetansepolitikk og en effektiv integrering som leder til jobb og selvstendighet bidrar til
32 at alle kan leve sitt beste liv og sikre bærekraft i økonomien.

33 **God styring og ledelse av kommunene**

34 Kommunene må få mer frihet til å løse oppgavene de har ansvar for. Detaljerte statlige krav og
35 forventninger går utover kommunenes handlingsrom og mulighet til å levere tjenester tilpasset
36 innbyggernes behov.

37 Kommunereformens intensjon er å styrke kommunene, øke det lokale selvstyret og sørge for at flest mulig
38 oppgaver løses nær innbyggerne. Høyre vil ha kommuner som setter mennesker foran system, og
39 prioriterer løsninger som gjør hverdagen enklere for innbyggere og næringsliv. Kommunene skal ha en
40 ansvarlig og forutsigbar økonomisk styring.

41 **Høyre vil:**

- 42 • at kommunene må få flere insentiv for god og effektiv drift.
- 43 • bruke anbudsprosesser mer effektivt.
- 44 • åpne for at kommunene som ønsker det kan innføre en "turistskatt".
- 45 • fortsette kommunereformen og avvikle fylkeskommunen.
- 46 • sørge for at kommunen oppfattes som en positiv medspiller gjennom å møte utviklere og søkere
47 med en konstruktiv holdning, effektiv saksbehandling, forutsigbarhet og avklaringer av
48 problematiske forhold tidligere i søknadsløpet.
- 49 • at innbyggere og andre interessenter må sikres tidlig medvirkning i utbyggingsprosjekter.
- 50 • at det innføres en maksfrist for saksbehandling.
- 51 • styrke den lokale selvbestemmelsen over egen (by)utvikling.
- 52 • videreutvikle samhandlingsreformen for at tjenester skal kunne leveres nærmere innbyggeren.
- 53 • Åpne for uteserveringer flere steder.
- 54 • La alle kommuner kunne velge å ha søndagsåpne butikker.
- 55 • Utnytte det handlingsrommet kommunene har og være positive til utvidelse av sjenketidene og
56 automatisk fornyelse av sjenkebevilgninger.

57 **En politikk for utvikling av distriktene og byene**

58 Norge er et langstrakt land med mangfoldige ressurser, som har tjent oss godt i alle tider. Folk bor der det
59 finnes ressurser og tjenester, slik skal det fortsette å være også i fremtiden. Høyre vil ha vekst og utvikling i
60 hele Norge. Spennende arbeidsplasser, gode velferdstjenester og satsing på samferdsel er forutsetningen
61 for attraktive lokalsamfunn.

62 Mye går bra i distrikts-Norge, men flere distriktskommuner opplever fraflytting, og en hovedutfordring for
63 distriktsnæringslivet er mangel på kompetent arbeidskraft til å fylle jobbene som er der. Det er viktig å sikre
64 desentraliserte og fleksible utdanningstilbud av høy kvalitet, og attraktive lokalsamfunn med gode
65 velferdstjenester.

66 En tydelig trend i befolkningsutviklingen i Norge, og verden, er sentralisering og urbanisering. Det vil si at
67 innbyggerne i stadig større grad bor nærmere hverandre og flytter inn til byområder og tettsteder. Dette er
68 en trend som har foregått over lang tid, helt siden begynnelsen av 1800-tallet. Veksten i innbyggerne i
69 disse områdene tar med seg både muligheter og utfordringer. I distriktsområder kan dette føre til
70 demografiske endringer gjennom en sterk vekst i antall eldre og en begrenset vekst eller nedgang i yngre
71 aldersgrupper.

72 De største hindrene for vekst og verdiskaping er høye skatter, omfattende reguleringer, uforutsigbare
73 rammevilkår og mangel på riktig kompetanse. Skal vi legge til rette for at det skapes flere jobber må vi
74 gjøre noe med det som bedriftene opplever som hindringer. Høyre ønsker et næringsliv som blomstrer
75 over hele landet.

76 **Høyre vil:**

- 77 • fortette utbyggingen rundt kollektivknutepunkter gjennom å bygge høyere hus.
- 78 • oppfordre kommuner til å gjennomføre lokale områdesatsinger i områder der utfordringer vokser
- 79 frem.
- 80 • fjerne leilighetsnormen og myke opp byggteknisk forskrift for å tillate flere og mindre leiligheter i
- 81 egnede områder, herunder sentrumsområdet, bydelssentra og områder rundt universitet,
- 82 høyskoler og fagskoler.
- 83 • det skal legges til rette for nye boligkjøpermodeller som for eksempel leie-til-eie- og deleie.
- 84 • når kommunen ikke behandler byggesakssøknader innen fristen, skal byggesaksgebyrene
- 85 reduseres betraktelig.
- 86 • ha en aktiv stedsutvikling for mer levende bydeler og tettsteder med lett tilgjengelige helhetlige
- 87 funksjons- og servicetilbud i nærmiljøene. Det skal sikres en god variasjon av boliger, næring,
- 88 sosiale formål og offentlig tilgjengelighet i nye prosjekter.
- 89 • legge til rette for utbygging av digital infrastruktur og utvikling av ny kommunikasjonsteknologi, som
- 90 reduserer avstandsulemper i distriktene.
- 91

92 **Skole og oppvekst**

93 En god og trygg barnehage med kompetente ansatte er viktig for barns trivsel og utvikling. Barnehagen er
94 en viktig omsorgsarena, og en arena for å lære gjennom lek. Foreldre skal være sikre på at barna trives og
95 får god utvikling. Tidlig innsats starter i barnehagen og vi må sørge for at flere barn får mulighet til å delta i
96 barnehagen.

97 Skolen skal være preget av en kultur for læring, hvor alle kan lykkes uavhengig av bakgrunn. Alle elever
98 skal møte kvalifiserte lærere som gir undervisning av høy kvalitet og bidrar til at alle barn trives og opplever
99 mestring, læringsglede og kan oppfylle sitt potensial. Alle barn skal kunne lese, skrive og regne skikkelig
100 når de går ut av grunnskolen.

101 Med Høyre i regjering ble det gjennomført et løft for tidlig innsats, læreres kompetanse og yrkesfagene. Et
102 av de viktige neste stegene er en fornyelse av ungdomsskolen, gjennom å gjøre den mer praktisk og
103 variert, og forberede elevene bedre til videregående opplæring.

104 Fortsatt er det for mange som begynner på ungdomsskolen uten å kunne lese og skrive skikkelig. 1 av 4
105 elever på 8.trinn i ungdomsskolen kan ikke lese skikkelig, og nesten 1 av 3 mangler grunnleggende
106 kompetanse i matematikk. Hvis ikke ungdomsskolen retter opp dette, vet vi at disse elevene vil slite med å
107 fullføre videregående.

108 Selv om over 5000 flere elever fullfører videregående nå, sammenlignet med 2013, er det fremdeles
109 tusenvis som hvert år ikke fullfører. Fullført videregående opplæring er inngangsbilletten til videre studier,
110 arbeid og et godt og aktivt liv.

111 Det er for store kvalitetsforskjeller mellom skoler, kommuner og fylker. Det kan være flere år med læring
112 som skiller elever på ulike skoler. Det gir mange elever et dårlig utgangspunkt og vil gi dem utfordringer i
113 møte med videre skole og arbeid. Kommuner og fylkeskommuner som skoleeiere er ansvarlig for kvalitet
114 og innhold i tilbudet til elevene.

115 Elever med utviklingshemming styres i dag i for stor grad mot studiespesialisering, og opplever å ikke
116 mestre skoleløpet. I Østfold og Vestfold har de jobbet målrettet for at elever kan være lærekandidater som

117 et alternativ. Da kan de få kompetansebevis, som et alternativ til fagbrev, og står dermed bedre rustet til å
118 jobbe i varig tilrettelagt arbeid, eller i ordinær virksomhet med tilpasset oppfølging.

119 **Høyre vil:**

- 120 • styrke laget rundt eleven og inkludere flere fagmiljøer, yrkesgrupper og kompetanser inn i, og rundt
121 skolen for å støtte opp under elevenes behov og styrke miljøarbeidet generelt.
- 122 • styrke laget rundt rektor og avlaste rektor for administrative oppgaver slik at rektor kan være en
123 synlig og pedagogisk leder.
- 124 • sikre at plikten til samarbeid mellom barnehager og skoler følges slik at overgangen for barna blir
125 god.
- 126 • likebehandle offentlige, ideelle og private barnehager for å sikre mangfold i tilbudet og forutsigbare
127 og rettferdige rammevilkår.
- 128 • sikre at familier med rett til redusert barnehageavgift automatisk også gis rett til reduserte
129 kostpenger og eventuelle andre utgifter tilknyttet barnehagen.
- 130 • sørge for et mangfoldig barnehagetilbud, gjennom å legge til rette for mer fleksible åpningstider i
131 barnehagen og sikre et godt samarbeid mellom barnehager i kommunen slik at det alltid er en
132 barnehage som er åpen i ferier.
- 133 • prioritere tidlig innsats gjennom hele skoleløpet og sikre at retten til intensivopplæring i lesing,
134 skriving og regning oppfylles.
- 135 • styrke og samle rådgivnings- og karriereveiledningstjenesten, og innføre krav til kompetanse hos
136 rådgivere i skolen.
- 137 • gjeninnføre lærerspesialistordningen og etablere flere karriereveier i skolen for lærere som brenner
138 for god undervisning i klasserommet.
- 139 • sikre at alle lærere som skal undervise i fagene oppfyller de ordinære kravene til fordypning i
140 norsk, matte og engelsk og prioritere etter- og videreutdanning innen disse fagene.
- 141 • prioritere veiledningsordningen for nytilsatte nyutdannede lærere.
- 142 • innføre et nasjonalt fraværsregister og gi skolene plikt til å følge opp elever fra første fraværsdag i
143 grunnskolen gjennom klare rutiner og planer for fraværsoppfølging og -forebygging.
- 144 • styrke lærekandidatordningen og oppfordre fylkeskommuner til å ta inspirasjon av Østfold- og
145 Vestfoldmodellen.
- 146 • at flere kommuner og fylkeskommuner prøver ut ordningen med en "mobbeknapp", en elektronisk
147 varslingskanal for elever, foresatte og ansatte, etter erfaringene og modell fra Ålesund.
- 148 • la motiverte elever som trenger ekstra utfordringer få ta fag på høyere nivå.
- 149 • Innføre anonym retting ved store prøver, for eksempel heldagsprøver.
- 150 • gjøre avtaler med arbeids- og næringslivet for å sikre flere lære plasser og gi flere elever
151 arbeidspraksis i løpet av videregående skule.
- 152 • etablere profilskoler på ungdomstrinnet.
- 153 • at kommuner og fylkeskommuner skal ta et større ansvar for lærlinger ved å fremskaffe flere
154 lærlingplasser i egen virksomhet.
- 155 • fjerne arbeidsgiveravgiften for lærlinger for å gjøre det mer lønnsomt for bedrifter å satse på
156 lærlinger.
- 157 • at elever med behov for særskilt tilrettelegging skal få dette av kvalifiserte og utdannede
158 spesialpedagoger.
- 159 • tilrettelegge for at flere elever i barneskolen kan ta i bruk fysiske bøker i undervisning om det er for
160 elevens beste.

161

162 **Mangfold og integrering**

163 Integrering er en viktig oppgave for kommunene. For Høyre er det et sentralt mål at foreldrenes bakgrunn
164 ikke skal ha noe å si for de mulighetene den enkelte får i livet. Alle barn skal ha like muligheter til å lykkes,
165 og sikres et grunnlag for å klare seg godt videre i livet. Gode og trygge oppvekstvilkår for barn og unge vil
166 bidra til å forebygge radikaliserings og ekstremisme.

167 Barnehagen er en viktig arena for inkludering og læring. Selv om andelen innvandrere som går i
168 barnehage går opp, er andelen fortsatt lavere enn for befolkningen for øvrig.

169 En god skole er det blant de viktigste tiltakene for å utjevne sosiale forskjeller. Integreringspolitikken må
170 sikre at flere får formell kompetanse som gir grunnlag for en varig tilknytning til arbeidslivet og sikre
171 rekruttering og integrering av arbeidsinnvandrere.

172 **Høyre vil:**

- 173 • prioritere å styrke fritidstilbudet for ungdom i områder med levekårsutfordringer, for eksempel
174 møteplasser, sommerjobber, fritidsklubber og fritidsaktiviteter, gjerne gjennom frivilligheten.
- 175 • stimulere til et mangfoldig og tilrettelagt kultur- og idrettsstilbud som bidrar til at flere får delta lengre
176 i idretten, friluftsliv og i frivilligheten.
- 177 • forvente at kommunene samarbeider med næringslivet for å skape fadderordninger for å inkludere
178 arbeidsinnvandrere i lokalsamfunnet. Dette kan også organiseres gjennom frivillige organisasjoner.
- 179 • øke andelen barn i barnehage blant barn av innvandrere, for eksempel gjennom oppsøkende og
180 informerende virksomhet.
- 181 • at kommunene aktivt benytter seg av ordningen med integreringskontrakt.
- 182 • at kommunene utarbeider egne planer for å forebygge og bekjempe rasisme og diskriminering.
- 183 • oppfordre kommuner til å inngå samarbeidsavtaler med bedrifter for å inkludere flere innvandrere i
184 arbeidslivet.
- 185 • at kommunen og politiet har et tett samarbeid for å følge opp vold og negativ sosial kontroll i
186 kommunen, for eksempel gjennom politirådene.

187

188 **Pasientenes helsetjeneste**

189 Primærhelsetjenesten er førstelinjen i helse- og omsorgstjenesten og skal skape grunnlaget for
190 forebygging og tidlig innsats. Alle skal få god og riktig hjelp når man trenger det. Høyre mener det viktigste
191 i helse- og omsorgstjenesten er pasienten, ikke systemet, eller om det er det offentlige private eller ideelle
192 som leverer tjenestene. Høyre vil utvikle helse- og omsorgstjenester med god kvalitet og vil at pasienten
193 skal ha mer valgfrihet og forutsigbarhet.

194

195 Fastlegen er en av bærebjelkene i helse- og omsorgstjenesten. Antall pasienter som står uten en fastlege
196 har økt betydelig de siste årene. Det er viktig å bidra til en stabil fastlegeordning og at det er attraktivt å
197 være fastlege. Høyre mener at fastlegeordningen må være tilgjengelig, kompetent og moderne, til det
198 beste for pasienten. Det er også viktig at fremtidens fastlegeordning kan tilby tverrfaglig oppfølging av
199 mennesker med sammensatte behov.

200

201 **Høyre vil:**

- 202 • legge bedre til rette for organisert eller egenorganisert fysisk aktivitet i nærmiljøet.
- 203 • utvide ungdomshelsestasjonens lavterskeltilbud, etablere flere helsetilbud eller sette av egne
- 204 helsestasjonstider for gutter.
- 205 • at kommunestyrene årlig behandler en rapport om tilstanden i helse- og omsorgstjenesten, der
- 206 både brukerundersøkelser, objektive kvalitetsindikatorer og brukertilfredshet måles.
- 207 • beholde hele, faste stillinger som hovedregel og utvikle arbeidstidsbestemmelser som gjør at flest
- 208 mulig kan jobbe i hele og faste stillinger, særlig i offentlig sektor.
- 209 • ha en tydeligere oppgavefordeling mellom leger, sykepleiere og annet personell.
- 210 • sørge for bedre samarbeid mellom kommuner og sykehus om habilitering og rehabilitering, men
- 211 også med frivilligheten om lavterskeltilbud.
- 212 • legge til rette for mangfold blant tjenestetilbydere og sikre pasientene og brukernes valgfrihet.
- 213 • at alle innbyggere som har behov for det har tilgang på et kommunalt lavterskeltilbud innenfor
- 214 psykisk helse, enten i egen kommune eller i samarbeid med andre kommuner.
- 215 • at innbyggerne skal ha tilbud om digital oppfølging ved behov.
- 216 • videreutvikle primærhelseteam ved å åpne for tverrfaglige praksiser som også inkluderer psykolog,
- 217 fysioterapeuter og andre helseprofesjoner.
- 218 • legge bedre til rette for at leger kan gjennomføre sin allmennlegespesialisering i samarbeid med
- 219 eller hos privat leverandører.
- 220 • at alle kommuner skal ha en rusomsorg med mål å sørge for at rusavhengige får god oppfølging
- 221 hos kommunen.
- 222 • sikre tverrfaglig arbeid innen rus og psykiatri for å sikre brukerne gode tilbud.
- 223

224 **Aldersvennlige lokalsamfunn og en god eldreomsorg**

225 Vi lever lengre og vi blir flere eldre. De neste 30 årene vil antallet mennesker over 70 år bli doblet. Det gjør
 226 at vi må ha løsninger som tilrettelegger for å skape et mer aldersvennlig samfunn og en god eldreomsorg.
 227 For Høyre handler det å skape et mer aldersinkluderende samfunn om hva vi som samfunn kan gjøre for
 228 at hver enkelt skal kunne bruke sine ressurser og være sjef i eget liv – også i alderdommen.

229
 230 I årene fremover må vi mobilisere mer av den arbeidskraften som er tilgjengelig. Det er også god helse for
 231 alle dem som kan være i arbeid. En mer aktiv og offensiv arbeidsgiverpolitikk kan bidra til at
 232 avgangsalderen øker, og at man beholder kompetente og erfarne medarbeidere som er vanskelig å
 233 erstatte. Kommunene er store og attraktive arbeidsplasser og kommunens arbeidsgiverpolitikk bør være
 234 tydelig på at man også satser på kommunens egne seniorer og gjøre mer for å bidra til et inkluderende
 235 arbeidsliv. Tiltak som iverksettes bør dreie seg om forhold på arbeidsplassen da forskning viser at hvordan
 236 man har det på jobben kan være en avgjørende faktor i valget mellom arbeid og pensjon.

237
 238 De fleste eldre i Norge lever gode liv. De former sin egen hverdag, er aktive og deltar i sosiale fellesskap.
 239 Eldre skal kunne mestre livet og vite at de får god hjelp når de har behov for det, både av pårørende og
 240 ansatte, uten at pårørende blir utslitte. Ute i lokalsamfunnene finnes det gode løsninger for å sikre dette,
 241 men mange av dem brukes av for få kommuner og er for tilfeldige. Alle fortjener en god og verdig
 242 eldreomsorg, tilpasset egne behov. I dag er kvaliteten for tilfeldig etter hvilken kommune man bor i, og for
 243 mange eldre opplever at de faller mellom to stoler.

244
 245 **Høyre vil:**

- 246 • inkludere flere i arbeidslivet og legge til rette for at innbyggere som kan og vil får stå lengre i
- 247 arbeid.
- 248 • at kommunens ledere tilbys relevant lederopplæring innen aldring, arbeid, holdning til alder og
- 249 diskriminering, samt kunnskap om læring i voksen alder og hva som skaper en god senkarriere.
- 250 Kommunens ledere bør og trenes i å gjennomføre strukturerte medarbeidersamtaler med et
- 251 seniorperspektiv.
- 252 • støtte opp under flere tiltak som styrker overgangen mellom full jobb og pensjonstilværelsen.
- 253 • sikre gode transporttilbud slik at eldre enkelt kommer seg til ulike aktivitetstilbud, gjerne i
- 254 samarbeid med frivilligheten.
- 255 • ha flere lavterskel psykiske helsetilbud for eldre, for eksempel med tilbud om individuelle samtaler
- 256 eller gruppesamtaler på helse- og aktivitetsstasjonene og mestrings- og livsgledekurs.
- 257 • at alle kommuner skal ha en pårørendestrategi.
- 258 • at alle pårørende tilbys avlastning og har en koordinator eller kontaktperson i kommunene de kan
- 259 kontakte.
- 260 • at innbyggere i større grad tilbys hjemmebesøk av leger etter behov.
- 261 • øke kunnskapen om digital sikkerhet hos eldre, slik at eldre blir trygge digitale brukere.
- 262 • ha mer valgfrihet og fritt brukervalg i eldreomsorgen og hjemmehjelpen.
- 263 • styrke hjemmetjenesten og åpne for at flere kan bidra med tilbud og aktivitet til de eldre gjennom
- 264 hjemmetjenesten.
- 265 • sikre faglige sterke kommunale helsetjenester, og sørge for bedre sammenheng mellom
- 266 tjenestene.
- 267 • sikre de eldre mer valgfrihet i mat- og måltider og styrke ernæringstilbudet.
- 268 • jobbe for å begrense antall helsepersonell eldre må forholde seg til i hverdagen.
- 269 • sørge for at eldre gifte og samboende kan få bo og leve sammen på sykehjem.
- 270 • mobilisere friske eldre inn i eldreomsorgen gjennom frivilligheten.
- 271 • tilby minst en times aktivitet på eller utenfor sykehjemmet.
- 272

273 **Kompetanse og inkludering**

274 For mange står i dag utenfor arbeidslivet, og får ikke bidratt med det de kan. Samtidig har både

275 næringslivet og offentlig sektor behov for arbeidskraft. Riktig kompetanse og god arbeidsdeling er en

276 forutsetning for gode, effektive og trygge tjenester.

277 Norge må aktivt utnytte mulighetene fra ny teknologi til å styrke konkurransekraften i næringslivet, styrke

278 verdiskapingen i offentlig sektor og håndtere vår tids store samfunnsutfordringer.

279 Norsk arbeids- og næringsliv er under kontinuerlig omstilling. Nye teknologiske muligheter, globalisering,

280 migrasjon og en aldrende befolkning gjør at endringene er hurtige, og behovet for omskolering og

281 kompetanseheving vil være økende.

282 Nesten 600 000 voksne har ikke fullført videregående. Samtidig vet vi at mange voksne har behov for å

283 fylle på kompetansen sin eller omskolere seg for å stå lengre i jobb. Mange av tiltakene for å sikre at retten

284 til opplæring frem til fullført videregående opplæring ligger til kommunene- og fylkeskommunene og vil bli

285 viktig å utvikle i årene som kommer.

286 Høyre vil gi flere mennesker muligheten til å lære hele livet slik at man kan stå i arbeid lenger. Ingen skal

287 oppleve å gå ut på dato i norsk arbeidsliv.

288 En stor andel personer med nedsatt arbeids- og funksjonsevne står utenfor arbeidslivet. Høyres mål er å
289 tilrettelegge bedre for at flere skal komme ut i arbeid og samtidig sørge for et meningsfullt dagtilbud for
290 personer som ikke er i jobb.

291 **Høyre vil:**

- 292 • sørge for at ingen går ut på dato gjennom at alle har mulighet og tilgang til å lære hele livet.
- 293 • sikre at flere voksne som ikke har fullført videregående opplæring gis en reell mulighet til fullføring
- 294 av videregående skole, gjennom blant annet mer modulbasert opplæring, fleksibelt opptak og økt
- 295 bruk av ordningen "fagbrev på jobb".
- 296 • styrke samarbeidet om kompetanserekuttering på tvers av kommuner.
- 297 • øke tilgangen på det offentlige karriereveiledningstilbudet slik at flere kan omskolere seg eller
- 298 skifte arbeid i voksen alder.
- 299 • at realkompetanse skal vektlegges mer ved ansettelse i kommunen.
- 300 • at Ungt Entreprenørskap skal brukes som et aktivt verktøy i skolen.
- 301 • fortsette satsingen for å inkludere flere i arbeidslivet, og oppfordre alle kommuner til å innføre
- 302 målet om at fem prosent av de nyansatte i staten skal være personer med hull i CV-en, eller
- 303 nedsatt funksjonsevne.
- 304 • oppfordre kommunene til å skape flere arbeidsplasser for mennesker med utviklingshemming, slik
- 305 som for eksempel gjennom stiftelsen HELT MED.
- 306 • at alle kommuner skal tilrettelegge for varig tilrettelagte arbeidsplasser.
- 307 • at kommunene skal ha en gründerhjelp for dem som ønsker å starte bedrift.
- 308 • at antall VTA-plasser skal økes.
- 309 • støtte tiltak for å redusere antallet unge uføre i dagens arbeidsmarked ved eksempelvis å
- 310 oppskalere IPS (Individuell jobbstøtte).
- 311

312 **Samferdsel**

313 Det er en styrke for Norge at vi har bosetting i hele landet. Det krever samtidig at vi bygger infrastruktur
314 som knytter landet sammen, noe som er avgjørende for at folk og varer skal komme raskt frem og trygt
315 hjem. Kommunen og fylkeskommunen har viktige ansvarsområder når det kommer til
316 samferdselspolitikken, både når det kommer til planlegging og vedlikehold av vei, bane og tog, men også
317 når det kommer til kollektivtrafikk og byveksttaler.

318 Høyre mener at ved planlegging av samferdsel og kollektivsystem bør man planlegge hele
319 arbeidsmarkedsregioner i sammenheng. Da vil man ha et system som er tilpasset behovet hos
320 lokalbefolkningen.

321 **Høyre vil:**

- 322 • at fylkeskommunen skal gjøre samfunnsøkonomiske vurderinger ved utbygging av fylkesveier.
- 323 • at vedlikehold av kommunale veier skal bli høyere prioritert i kommunene.
- 324 • tilrettelegge hele arbeidsmarkedsregioner gjennom helhetlig planleggingen av samferdsel og
- 325 kollektivsystem.
- 326 • etablere "hjertesoner" rundt alle barnehager og barneskoler. En hjertesone rundt skolen gjør det
- 327 tryggere for elevene å gå eller sykle til og fra skolen.
- 328 • prioritere trafikkisikkerhet og at det legges til rette for myke trafikanter.
- 329 • bruke anbudsprosesser aktivt for å nå målet om en utslippsfri kollektivtrafikk.

- 330 • prioritere grønn transport og utslippsfrie kollektivløsninger.
- 331 • innføre lav- og nullutslippskriterier i alle nye tilbud for fergesamband.
- 332 • tilrettelegge for grønne løsninger i havneinfrastrukturen, for eksempel gjennom økt tilgang til
- 333 landstrøm.
- 334 • fortsette utviklingen av modeller som AtBs «buss på bestilling» og Ruters «Groruddalenprosjekt».
- 335

336 En grønnere kommune

337 Norske kommuner må gå foran i det grønne skiftet, og bidra til en klima- og miljøpolitikk som kutter utslipp
338 og tar vare på naturen. Vi skal ikke stanse utviklingen, men skape grønne jobber og muligheter for
339 verdiskaping. Vi skal nå klimamålene med tiltak som monner, ikke symbolpolitikk.

340 For å få til dette, må vi ha næringslivet med på laget. Vi må stille klimakrav, satse på teknologi og gjøre det
341 lønnsomt å velge grønt. Vi må skape en mer sirkulær økonomi og unngå overforbruk. Kommunene har en
342 nøkkelrolle i klimakampen gjennom arbeid med grønn transport, grønn kommuneforvaltning og grønn
343 kommuneplanlegging. Høyre mener at det er viktig å legge til rette for transformasjon og redusere
344 kostnadene slik at flere bygg gjenbrukes istedenfor å bygge nytt.

345 Høyre vil:

- 346 • at det legges opp til flere klimaforlik mellom kommuner.
- 347 • sikre helhetlig struktur og planer for grøntområder, gjennom å sikre parker, torg og møteplasser,
348 samt tilgang til fjord, elver og bekker.
- 349 • at det ved nybygg stilles krav til klimavennlig materialbruk, holdbarhet, sirkularitet og
350 livsløpsstandarder. Byggeplasser skal være fossilfrie der det er mulig og på sikt utslippsfrie.
- 351 • styrke bevilgningen til, og øke satsene for ENØK-tiltak som reduserer strømforbruk, som isolering,
352 bytte av vinduer og innføring av solcelle for privatpersoner, næringsliv og gårdeiere.
- 353 • styrke ENØK-ordningen gjennom forenkling og tilpasning av søknadsformatet og sikre
354 tilgjengeliggjøring av enkel og nødvendig informasjon knyttet til enøk-ordningene.
- 355 • sørge for flere lavterskeltiltak mot lokal forurensning, som for eksempel panteringer.
- 356 • jobbe for biologisk mangfold gjennom blant annet flere insektshoteller.
- 357 • tilrettelegge for at bedrifter og husholdninger skal kunne produsere egen energi.
- 358

359 Familie, kultur og fritid

360 Alle skal kunne delta på fritidsaktiviteter, uavhengig av foreldrenes lommebok. Gjennom fritidsaktiviteter
361 møter man venner, har det gøy sammen og får viktig erfaring. Men det er ikke alle som barn og unge som
362 har mulighet til å delta på grunn av økonomi. Høyre vil at alle barn skal ha mulighet til å delta i
363 fritidsaktiviteter, enten det er organisert eller uorganisert.

364 Interessen for e-sport vokser i rekordfart og har de siste årene også fått et betydelig endret omdømme i
365 positiv forstand. E-sport og gaming er sosialt, både som læringsarena og i arbeidslivet, og er et verdifullt
366 pedagogisk verktøy i undervisningen som gir elevene tilleggskompetanse som vil være sterkt etterspurt i
367 fremtiden.

368 Høyre vil:

- 369 • sikre flere gratis fritidsaktiviteter til barn fra lavinntektsfamilier

- 370 • at offentlig støtte ikke skal bidra til økt konkurranse for private kulturaktører.
- 371 • at offentlige bygg/kulturbygg skal være tilgjengelig for barne- og ungdomsorganisasjoner.
- 372 • se på regelverket for frivillighet og gjøre det enklere å delta.
- 373 • legge til rette for frivillige aktører både som leverandører av offentlige tjenester og for å mobilisere
- 374 frivillige som kompletterer de offentlige tjenestene - eksempelvis besøkstjenester og leksehjelp.
- 375 • styrke og videreføre utlånsordninger til fritidsaktiviteter.
- 376 • stimulere til et mangfoldig og tilrettelagt idrettstilbud i samarbeid med idretten, frivilligheten og
- 377 lokalt næringsliv, som bidrar til at flere får et fritidstilbud.
- 378 • prioritere utvikling av attraktive, bærekraftige og fremtidsrettede aktivitetsarenaer som er tilrettelagt
- 379 for sambruk og flerbruk.
- 380 • aktivt jobbe for å spre informasjon om kultur- og fritidstilbud i kommunen
- 381 • etablere en støtteordning til kommuner som sitter som eier og forvalter av kulturminner av nasjonal
- 382 verdi.
- 383 • legge til rette for samarbeid med næringsliv, boligbyggelag og andre om bygging av idrettsanlegg,
- 384 herunder svømmeanlegg, spesielt i kommuner og storbyer som har dårlig dekning.
- 385 • sørge for at flere flerbrukshaller og kulturhusarenaer er tilrettelagt for datatreff og e-
- 386 sportskonkurranser.
- 387 • styrke frivilligheten og idrettens rolle i integreringsarbeidet gjennom støtte til lavterskeltilbud og
- 388 aktivitetsguider.
- 389

390 **En digital kommune**

391 For å skape moderne kommuner må vi bruke flere digitale løsninger – både for å forenkle tjenestene, men
392 også for å sikre at vi bruker arbeidskraften vår på best mulig måte.

393 Det er et stort potensial for å utnytte ny og digital teknologi til å legge til rette for at nye bedrifter kan starte
394 opp basert på nye forretningsmodeller. Det krever moderne digital infrastruktur med tilstrekkelig kapasitet.

395 Kommunene besitter store mengder data både digitalt og ellers. Ved å tilgjengeliggjøre disse data på en
396 sikker måte og med gode integreringsløsninger mellom IT-systemer vil man kunne forbedre arbeidsrutiner
397 og gi bedre service til innbyggerne.

398 **Høyre vil:**

- 399 • tilby eldre digital assistanse, f.eks. en ordning med digital hjemmehjelp eller på bibliotek og
- 400 servicetorg.
- 401 • støtte frivillige organisasjoner som jobber for å hindre digitalt utenforskap, for eksempel Seniornett.
- 402 • ha et alternativ for de som ikke har mulighet til å være med i det digitale samfunnet
- 403 • gi ENØK-støtte for velprøvde teknologier for å fange opp også personer med dårlig økonomi.
- 404 • skape digitale saksbehandlingssystemer som er brukervennlige og gir innbyggerne god oversikt.
- 405 • at kommunene utvikler brukervennlige digitale løsninger for byggesaksøknader som også gir
- 406 innbyggerne oversikt over status for egen søknad.

407

408 Resolusjon 2: Grunnrenteskatt på havbruk

409 *Fra: resolusjonskomiteen basert på resolusjoner fra Olve Grotle, Austevoll Høgre og Gulen Høgre.*

410 Norsk havbruksnæring har i dag ein leiande global posisjon og ligg heilt fremst med omsyn til
411 teknologiutvikling, konstruksjon og drift av både flytande anlegg i sjø og ikkje minst produksjon av storsmolt
412 og matfisk på land. Næringa eksporterte sjømat for over 111 milliarder kroner i 2022, har ei samla
413 sysselsetting over 62 000, og bidrar med store skatteskatteinntekter og andre type økonomiske bidrag til
414 fellesskapet både lokalt og sentralt. Havbruksnæringa skaper stor aktivitet og verdiskaping i heile Norge.
415 Særleg gjeld dette i distriktskommunar langs heile kysten, kor næringa spelar ei nøkkelrolle for aktivitet,
416 vekst og utvikling.

417 Skal havbruksnæringa framleis vekse og få utvikle seg i ei enda meir berekraftig retning, er det avgjerande
418 at næringa får konkurransedyktige- og stabile rammevilkår.

419 Havbruksnæringa er basert på globale marknader med globale aktørar, og særnorske skatteregime vil lett
420 kunne svekka norske oppdrettsaktørar i den globale konkurransen. Skal havbruksnæringa greie å
421 oppretthalde den internasjonale posisjonen sin, vekse og få utvikle seg i ei enda meir berekraftig retning,
422 er det derfor avgjerande at næringa får konkurransedyktige- og stabile rammevilkår.

423 Regjeringa sitt forslag til grunnrenteskatt står dessverre i sterk kontrast til behovet næringa har til stabile
424 og føreseielege rammevilkår. Skatteregimet står òg i kontrast til den langsiktige trenden for
425 bedriftsskattlegging i Norge, nærare eit internasjonalt skattenivå og struktur, og som også fleire regjeringar
426 har medverka til.

427 Regjeringa sitt forslag til grunnrenteskatt for havbruksnæringa vil endre totalt på rammevilkåra for næringa,
428 og vil rive beina under denne. Forslaget har skapt politisk usikkerheit, er ikkje skattemessig nøytralt, har
429 skapt ei rekke uavklarte og uheldige forhold, har klare negative sider, vil skape eit stort byråkrati for det
430 offentlege og vil vere tung for bedriftene å administrere. Den representerer òg eit skattepress som ikkje
431 harmonerer med Høgre sine uttalte mål om næringa. Fleire høyringssvar til forslaget har dokumentert at
432 havbrukbedrifter kan få ein samla skatt (inkludert formueskatt og utbytteskatt) på 80 til over 100% prosent.
433 Dette vil tappe bedrifter og lokalsamfunn for kapital og ressursar, og gjere næringa ute av stand til å
434 investere i ytterlegare verdiskaping, arbeidsplassar og vekst. Forslaget har alt ført til nedskalering,
435 utsetjing og avlysing av investeringar for over 35 milliarder kroner, varsel om permitteringar og
436 oppseiingar. Det same gjeld leverandørnæringa, som er heilt avhengig av ei kapitalsterkt havbruksnæring.

437 Innføring av grunnrenteskatt på oppdrettsverksemd byggjer dessutan på ei mangelfull forståing av
438 havbruksnæringa, kor det i alt for liten grad er tatt omsyn til alle dei innsatsfaktorane næringa sjølv har
439 utarbeid, utvikla og bidratt med, og som er grunnlaget for den globale posisjonen næringa har.

- 440
- 441 • Forutan ordinære bedriftskatter bidrar havbruksnæringa i dag med produksjonsavgift, enkelte
442 stader eigedomsskatt og kjøpesum for nye konsesjonar (produksjonsvolum) til Havbruksfondet.
443 Produksjonsavgifta utgjer 750 millionar kroner, og hadde ikkje regjeringa kome med forslaget til
444 grunnrenteskatt ville kjøp av konsesjonar i fjor kunne gitt fellesskapet inntekter på over 8 milliarder
445 kroner.
 - 445 • Høgre er sterkt kritisk til regjeringa sin prosess for meirskattlegging av havbruksnæringa, og
446 meiner skattlegging av næringa bør sjåast i samanheng med behandlinga av Skatteutvalet sin
447 rapport som kom 19. desember i fjor.

- 448
- 449
- 450
- 451
- 452
- 453
- 454
- 455
- 456
- 457
- 458
- 459
- 460
- 461
- 462
- 463
- Høyre meiner at vi må skape før vi kan dele, og vi må ha eit skatteopplegg for havbruket som bidrar til verdiskaping og nye lønnsame arbeidsplassar, og ikkje nedskalering og flytting av lønnsame arbeidsplassar ut av landet.
 - Høyre støtter ikkje regjeringa sitt forslag om å tredoble skatten på norsk havbruk.
 - Høyre meiner havbruk skal skattast av faktiske inntekter, og ikkje normpris.
 - Høyre meiner at dagens ordning med produksjonsavgift og kjøp av konsesjonar har fungert godt, og at den bør bli vidareført.
 - Høyre meiner det er rom for å auke bidraget til fellesskapet noko, slik næringa gjennom sine organisasjonar sjølv har uttalt.
 - Høyre meiner at andre former for grunnrenteskatt enn regjeringa sitt forslag bør utgreiast dersom dagens ordning skal utgå, herunder den færøyske modellen, slik næringa og partane i arbeidslivet òg har bedt om.
 - Høyre vil arbeide for eit konkurransedyktig og stabilt skattesystem for havbruksnæringa som kan vare i mange år, som kan sikre næringa berekraftig vekst og utvikling, at lokalsamfunna får sin rettmessige del av verdiskapinga, samt styrke Norge sin posisjon som verdsleiande havbruksnasjon.

464

465 Resolusjon 3: Utenrikspolitikk i en urolig verden

466 *Fra: resolusjonskomiteen basert på en resolusjon fra Vestland Unge Høyre*

467

468 Utviklingen i verden har vært historisk god etter murens fall. Historisk få har levd i fattigdom, flere har fått
469 utdanning og i en god stund levde stadig flere mennesker frie liv i frie demokratier. Utviklingen skyldes i
470 stor grad at stadig større deler av verden vedkjente seg markedsøkonomien, frihandel og samarbeid.

471 Den utviklingen har likevel medført drastiske endringer verden over, og særlig i Vesten. Det er mye som
472 tyder på at politikken vi tidligere har trodd virket, ikke lenger fungerer. Det gjør at Høyre og Norge må
473 orientere seg på nytt etter hvordan verden utvikler seg.

474 Russlands invasjon av Ukraina har vist hvor truende det er for vår frihet dersom vi blir avhengige av
475 autoritære regimer. Tanken om gjensidig frihandel har vært god, og den har gjort oss rikere. Den har også
476 gjort land avhengige av oss. Dessverre har vi også blitt avhengige av dem. Det tydeligste beviset er
477 Europas avhengighet av russisk gass, som også påvirker vårt energimarked. Vår nabo i øst kan likevel
478 bare være begynnelsen.

479 Kina er Norges tredje største handelspartner innen varehandel, og vår viktigste handelspartner i Asia. Av
480 import fra Kina er mobiltelefoner og datamaskiner blant de største varegrupper, mens kjøretøy er den
481 gruppen med raskest vekst. I tillegg eier kinesiske myndigheter store deler av mineral- og
482 metallproduksjonen i verden – for å nevne noe.

483 Dette er produkter og komponenter som vi er totalt avhengige av i 2023, og avhengigheten vil øke. Dersom
484 Kina forblir den suverent største leverandøren av kritiske varer vil avhengighet temme vårt handlingsrom i
485 utenrikspolitikk. Norge må derfor gå sammen med våre allierte for å forsøke å frigjøre oss fra kinesisk
486 avhengighet. Det betyr ikke at vi skal unnlate å handle med Kina. Men vi skal stille oss i en posisjon hvor vi
487 kan overleve uten handel – dersom det blir nødvendig. Det vil være dyrt på kort sikt. Men det vil være en
488 investering i både vår egen økonomi og i vår sikkerhet.

489 Norges utenrikspolitikk har ett hovedformål – å ivareta Norges interesser. Det betyr at vi må akseptere at
490 land vi handler og samarbeider med ikke deler våre verdier. Dersom vi skal boikotte eller sanksjonere alle
491 som ikke er enige med oss, så blir det ikke mange land igjen. Og det er heller ikke bra for norske
492 interesser.

493 **Vestland Høyre vil:**

- 494 • At Norge skal utnytte våre naturgitte fordeler for å gjøre oss mest mulig selvstendige i
- 495 produksjonen av for eksempel sjeldne mineraler.
- 496 • Inngå strategiske samarbeid med blant annet EU og USA for å minimere vår avhengighet av Kina.
- 497 • Sikre at kritisk infrastruktur ikke eies av autoritære regimer
- 498 • Evaluere normaliseringsavtalen mellom Norge og Kina.
- 499 • Innføre strengere regler for hva kinesiske selskaper kan eie i Norge og i Europa.
- 500 • Arbeide for bedre koordinering mellom europeiske land med mål om å øke bruken på bistand som
- 501 sikkerhetspolitisk virkemiddel.

502

503 Resolusjon 4: Pådriver for sirkulærøkonomi i klesbransjen

504 *Fra: Resolusjonskomiteen basert på forslag fra Juliet Helset Balgobin*

505 Produksjon av klær og tekstiler har konsekvenser for miljø og er en kilde til betydelige klimautslipp globalt.
506 I tillegg til direkte CO₂-utslipp fra produksjonen har tekstilindustrien et høyt forbruk av vann og kjemikalier
507 og bidrar til å produsere store volum tekstilavfall som forurensner jordsmonn og vannkilder og påvirker
508 biologisk mangfold.

509 Fremveksten av «fast fashion» har bidratt til en kraftig økning i forbruket av klær de siste årene. På noen få
510 tiår har forbruket av tekstiler per person økt med 40 prosent i Europa. Norge er en liten tekstilprodusent,
511 men en stor tekstilimportør og forbruker. Lite av tekstilavfallet resirkuleres eller gjenbrukes. Det skyldes
512 flere ting, blant annet manglende etterspørsel etter resirkulerte tekstiler, mengden klær som produseres,
513 og at kvaliteten, holdbarheten og verdien til tekstilene gjør det lite attraktivt å resirkulere eller gjenbruke.

514 Et av de viktigste grepene for å gjøre noe med dette vil være å sikre gode rammebetingelser for
515 næringsdrivende innen salg og omsetning av brukte klær for å bidra til en mer bærekraftig forbrukeradferd,
516 og til flere arbeidsplasser.

517 Vestland skal være et foregangsfylke i utviklingen og etablering av sirkulærøkonomi. Konseptet
518 sirkulærøkonomi kan enkelt forstås slik: Henter vi ut en råvare, må vi se til at den blir brukt så lenge som
519 mulig og så mange ganger som mulig. Produkter skal kunne repareres, helt eller stykkevis, gjenvinnes
520 og/eller brukes til andre formål. Unngå ressurslekkasje, unngå å kaste.

521 10 % av verdens klimaforsøpling kommer fra tekstilproduksjon. Hvert år kaster hver nordmann rundt ni kilo
522 klær/tekstiler, og det er kun noen få prosent av klærne vi kvitter oss med selges og gjenbrukes. Både norsk
523 avfallspolitikk og EUs rammedirektiv for avfall tilsier at vi skal prioritere å gjenbruke. Selv om det er mange
524 som selger brukt privat via tjenester som Finn og Tise, er det i dag dårlige rammevilkår for de som ønsker
525 å drive med salg av brukte klær som
526 næring.

527

528 **Vestland Høgre vil:**

- 529 • vurdere hvordan incentiv kan bidra til å bygge opp et second hand marked.
- 530 • revidere brukthandlerloven, med mål om forenklinger og forbedringer for næringsdrivende som
531 ønsker å drive utsalgssteder og butikker innenfor bærekraftig handel.
- 532 • være en pådriver for å få på plass sorteringsløsninger som bidrar til bedre ressursutnyttelse og
533 høyere gjenvinningsgrad.
- 534 • utrede incentivordninger for næringsdrivende som driver handel med brukte klær, som også gjelde
535 rens og reparasjon av brukte klær og tilbehør.
- 536 • utarbeide en strategi for et utvidet produsentansvar for tekstiler, herunder en strategi for bedret
537 infrastruktur for innsamling og resirkulering og i tillegg gi insentiver til tjenester som forlenger
538 levetiden til klær og tekstiler.
- 539 • krav til en felles merkeordninger for å sikre lik og riktig håndtering av tekstiler i hele industrien for å
540 gjøre det enklere å resirkulere klær.
- 541